
BEGINSEL EN ALGEMEEN
STAATKUNDIG PROGRAM

VAN DE
ANTI-REVOLUTIONAIRE PARTIJ

*(Vastgesteld in de Deputatenvergadering
van 10 juni 1961 te Utrecht)*

BEGINSEL EN ALGEMEEN STAATKUNDIG PROGRAM

VAN DE

ANTI-REVOLUTIONAIRE PARTIJ

*(Vastgesteld in de Deputatenvergadering
van 10 juni 1961 te Utrecht)*

BEGINSEL- EN ALGEMEEN STAATKUNDIG PROGRAM

INLEIDING

De anti-revolutionaire of christelijk-historische richting vertegenwoordigt die grondtoon van ons volkskarakter, welke zich onder invloed der Hervorming en onder leiding van Oranje gevormd heeft en omstreeks 1572 in zijn eigen aard tot openbaring kwam.

Zij gaat uit van de belijdenis, dat God de volstreckte Souverein is en dat Hij aan Jezus Christus heeft gegeven alle macht in hemel en op aarde. Overheid en volk behoren die macht te erkennen en hebben daarom de plicht Gods geboden voor het staatsleven te betrachten.

In aansluiting daarop aanvaardt de Anti-Revolutionaire Partij het volgende Beginsel- en Algemeen Staatkundig Program.

HOOFDSTUK I

ALGEMENE UITGANGSPUNTEN

Artikel 1

De Anti-Revolutionaire Partij ziet het als haar roeping werkzaam te zijn en de strijd te voeren voor het behoud en de versterking van het beslag van Gods Woord op het openbare leven.

Artikel 2

Terwijl zij de roeping der Kerk erkent om het Woord Gods voor heel het leven te verkondigen, is zij de overtuiging toegedaan, dat Overheid en volk bij het licht der Heilige Schrift zelfstandig hebben te verstaan wat dit voor het staatkundig leven van elke tijd heeft te zeggen.

Artikel 3

Zij beschouwt het souvereine gezag van God en niet de volkswil als grondslag van het overheidsgezag. Zij houdt geen enkele staatsvorm voor de enig aanvaardbare. Voor Nederland echter oordeelt zij, dankbaar voor de zegen, die God in het huis van Oranje geeft, de meest geschikte regeringsvorm het grondwettelijke koningschap der Oranjes, zoals dit zich geleidelijk uit de Republiek der 16e eeuw heeft ontwikkeld.

Artikel 4

Zij erkent de Overheid als de met de zwaardmacht beklede dienaar van God, die geroepen is de gerechtigheid te handhaven en de natie te regeren, het volk ten goede. In de vervulling van deze roeping behoort de Overheid de grenzen te eerbiedigen, welke haar zowel door het karakter van haar ambt als in de eigen roeping en verantwoordelijkheid van personen en samenlevingsverbanden gesteld zijn.

Artikel 5

Als dienaars van God, bij Wiens gratie zij regeert, heeft de Overheid de roeping

- a. Gods Naam te erkennen in haar openbare optreden,
- b. zorg te dragen, dat Gods Woord zijn vrije loop kan hebben onder ons volk,
- c. alle kerken en alle burgers, welke ook hun belijdenis aangaande de eeuwige dingen zij, te behandelen op voet van gelijkheid,
- d. zich te onthouden van maatregelen, welke beogen de godsdienstige ontwikkeling van de natie in een bepaalde richting te dwingen, aangezien zij daartoe onbevoegd is,
- e. de openbare orde en goede zeden op het terrein van het publieke leven te handhaven,
- f. gewetensbezwaren van de onderdanen tegen enigerlei van overheidswege opgelegde verplichting te laten gelden, mits deze gewetensbezwaren aan een godsdienstige overtuiging zijn ontleend en voorzover zulks met de noodzakelijke vervulling van de overheidstaak niet onvereenigbaar is,
- g. de zondag in haar eigen diensten als rustdag te eerbiedigen en zulk een eerbiediging overal binnen de grenzen van haar bevoegdheid te bevorderen,
- h. gebruik te maken van haar recht de eed te vragen, waar dit nodig is om waarheid en trouw te bevestigen,
- i. in bijzondere tijden het volk op te wekken om in dank- en bededagen de Naam des Heren aan te roepen,
- j. voorts in het algemeen zoveel als binnen haar bevoegdheid ligt te bevorderen, dat het volk leeft naar de eis van Gods Wet.

HOOFDSTUK II

NADERE UITWERKING

Artikel 6

Grondwet.

Zij aanvaardt de bestaande Grondwet als grondslag onzer staatsinstellingen. Zij wil deze met inachtneming van tijd en omstandigheden langs de wettige weg ontwikkelen en hervormen overeenkomstig de eis van het anti-revolutionair of christelijk-historisch beginsel.

Artikel 7

Volksinvloed.

Zij acht onmisbaar een krachtige volksinvloed, op de Overheid uit te oefenen door tussenkomst van de Staten-Generaal, die zich hun eigen taak en verantwoordelijkheid, zowel ten opzichte van de Regering als van de kiezers en hun partijen, ten volle bewust zijn.

Artikel 8

Provincie en gemeente.

Aan provincie en gemeente, als vast in onze historie gewortelde en in het geheel van het Nederlandse staatsbestel onmisbare bestuursgemeenschappen van eigen karakter, behoort een zelfstandige positie en een zo groot mogelijke taak te zijn gewaarborgd. De bewaring der staatseenheid en de bescherming van de rechten der burgerij dienen daarbij te zijn verzekerd.

Artikel 9

Rechtspraak.

De rechtspraak geschiede naar wetten, welke op goddelijke rechtsbeginselen berusten, zij het dat de wetgever de stand van het rechtsbesef der natie in aanmerking zal hebben te nemen. Zowel in burgerlijke als in strafzaken dient uitspraak te worden gedaan door een onafhankelijke rechterlijke macht. Straf worde opgelegd niet slechts ter bescherming van de maatschappij of tot verbetering van de overtreder, maar allereerst tot herstel van de geschonden rechtsorde. Hiertoe worde zo nodig

de doodstraf toegepast, waartoe de Overheid in beginsel het recht heeft.

Voorzover het optreden van de Overheid tot geschillen van administratieve aard aanleiding geeft, worde de oplossing daarvan bij voorkeur toevertrouwd aan een onafhankelijke rechtspraak. In elk geval worde zodanige behandeling verzekerd, dat een zo groot mogelijke waarborg voor de inachtneming van rechtmatige belangen wordt verkregen.

Artikel 10

Overheid en kerk.

Daar de Overheid de wederzijdse zelfstandigheid van staat en kerk heeft te eerbiedigen, komt het haar niet toe zich met de inwendige aangelegenheden der kerk in te laten.

Artikel 11

Onderwijs.

Het is een zaak van openbaar belang, dat voldoende gelegenheid tot het ontvangen van deugdelijk onderwijs bestaat en dat aan ieder de mogelijkheid verschafft wordt de opleiding te volgen, welke bij zijn aanleg past. Als uitvloeisel van haar plicht tot handhaving van de geestelijke vrijheid heeft de Overheid aan haar zorg hiervoor — overeenkomstig het richtsnoer: de vrije school regel, de openbare aanvulling — de vrijheid van schoolkeuze ten grondslag te leggen.

De eigen verantwoordelijkheid van de ouders voor de opvoeding en ontplooiing van hun kinderen moet metterdaad door haar worden erkend. De gelijkstelling van bijzonder en openbaar onderwijs geschiede in financieel en ander opzicht op een wijze, welke de vrijheid van het bijzonder onderwijs eerbiedigt en waarborgt.

Artikel 12

Overheid en cultuur.

Het beleid der Overheid behoort te zijn gegrond op de erkenning, dat alle cultuur uit een geestelijke wortel opkomt en slechts in vrije geestesontwikkeling kan gedijen. Daarom moet de Overheid op dit terrein niet leidend optreden, maar volstaan met het scheppen van ruimte voor de ontplooiing van het culturele leven en het aanmoedigen en steunen daarvan; hierbij

sta echter de zelfwerkzaamheid van de burgerij op de voorgrond.

Behalve het verschil in geestelijke gaardheid dient de Overheid bij haar beleid de regionale en plaatselijke culturen in haar verscheidenheid te erkennen, mede als onmisbare voedingsbodem der nationale cultuur, en, voorzover dit op haar terrein ligt, het levenskrachtig voortbestaan daarvan te steunen.

De Overheid wake ervoor, dat de schatten der Nederlandse cultuur niet verloren gaan. Zij bevordere, dat de aanwezige voortbrengselen der cultuur binnen het bereik komen van de burgerij in al haar lagen. Zij streve voor haar deel naar internationale uitwisseling op cultureel terrein.

Ook op cultureel gebied were zij al wat strijdt met de openbare orde en goede zeden.

Artikel 13

Zedelijk leven.

De Overheid heeft te waken voor de openbare zedelijkheid. Zij were uit het publieke leven al wat met de eerbaarheid in strijd is of anderszins de mens zou verlagen. Zij beschermte wat op dit gebied zichzelf tegen aanranding niet beschermen kan.

De Overheid verlene steun aan hetgeen uit het volk zelf ter verhoging van het zedelijk peil, met name ter bestrijding van het ijdel gebruik van Gods Naam, van ontucht, van drankmisbruik en gokzucht, wordt ondernomen.

De Overheid bevordere al wat het zedelijk bewustzijn der natie kan versterken.

Artikel 14

Volksgezondheid.

De zorg voor de gezondheid is allereerst een zaak van persoonlijke verantwoordelijkheid.

Tevens echter is de handhaving en bescherming van de volksgezondheid een zaak van openbaar belang. De Overheid behoort toe te zien op de lichamelijke en geestelijke gezondheidstoestand van het volk. Daartoe moet zij mede steun geven aan hetgeen van de zijde der burgerij tot behoud en verbetering daarvan wordt nagestreefd, terwijl zij, zo nodig, zelf voorzieningen moet treffen.

Artikel 15

Sociale politiek.

Met verwerping van de leer van de klassenstrijd worde gestreefd naar een rechtsorde van de arbeid, te verwezenlijken door onderling overleg van werkgevers en werknemers in daartoe dienstege organisaties en lichamen.

De Overheid toetse hetgeen wordt tot stand gebracht aan de eisen van recht en gerechtigheid. Zij trede zelf niet op dan voorzover de na te streven rechtsorde anders niet zou worden verwerkelijkt.

Het ondernemingsrecht waarborge aan allen, die rechtstreeks bij de onderneming betrokken zijn, de hun toekomstige plaats en verantwoordelijkheid.

De bezitsvorming door de brede lagen van ons volk verdient de daadwerkelijke medewerking van alle daarbij betrokken personen en maatschappelijke organen. De Overheid bevordere deze bezitsvorming binnen de grenzen van haar eigen roeping en verantwoordelijkheid.

Artikel 16

Maatschappelijk werk.

De Overheid geve op het brede terrein van het maatschappelijk werk aan de arbeid van kerken en particuliere organisaties ruim baan. Zij steune en bevordere deze arbeid mede door wetgevend maatregelen. Slechts bij gebleken noodzakelijkheid neme zij deze arbeid zelf ter hand.

Artikel 17

Economische politiek.

Overheid en bedrijfsleven hebben met betrekking tot het economisch leven elk een eigen, naar hun aard verschillende taak.

Het economisch beleid van de Overheid behoort ten doel te hebben het scheppen van de algemene voorwaarden voor de instandhouding en de toeneming van de volkswelvaart.

De zelfwerkzaamheid van het bedrijfsleven, mits zij gepaard gaat met besef van verantwoordelijkheid, biedt in het algemeen de beste waarborgen voor de voorziening in de behoeften van onze volkshuishouding. Derhalve neme de Overheid geen deel

in de voortbrenging van goederen en de voorziening in diensten dan voorzover het algemeen belang dit bepaaldelijk vordert en het particulier initiatief daartoe niet bij machte is of daarin kennelijk tekort schiet.

De wetgever late het bedrijfsleven ruimte, zowel in privaatrechtelijke organisaties als in publiekrechtelijke lichamen, eigen aangelegenheden te regelen, maar waarborge tevens, dat de Overheid beschikt over voldoende middelen tot wering van gedragingen van het bedrijfsleven, welke in strijd zijn met het algemeen belang.

De Overheid bevordere het aanboren en tot ontwikkeling brengen van alle hulpbronnen der nationale huishouding en het scheppen van een zo volledig mogelijke werkgelegenheid met inachtneming van een evenwichtige ontwikkeling van ons land. Het beleid der Overheid moet in het algemeen gericht zijn op de verwezenlijking van een vrij internationaal handels- en betalingsverkeer. Zij heeft voor haar deel medewerking te verlenen aan internationale vormen, die tot doel hebben de opheffing van belemmeringen in het onderlinge economische verkeer tussen de volkeren.

Artikel 18

Financiële politiek.

De Overheid richte haar financieel beleid op handhaving — zij het op langere termijn — van het evenwicht tussen ontvangsten en uitgaven en op waardevastheid van het geld.

Directe en indirecte belastingen behoren te worden geheven ter voorziening in de financiële behoeften van de Overheid, waarbij in aanmerking dient te worden genomen, welke gevolgen deze belastingheffing zal kunnen hebben voor het maatschappelijk leven en meer in het bijzonder voor de loop van de conjunctuur en de omvang van de werkgelegenheid.

Bij de heffing van de belastingen op inkomen en vermogen behoort rekening te worden gehouden met de samenstelling van het gezin gelijk ook met andere omstandigheden, welke van invloed zijn op de draagkracht van de belastingplichtige.

De Overheid dient voorzover het aan haar ligt een uitgavenbeleid te vermijden, waardoor de belastingen zodanig zouden

moeten worden opgevoerd, dat het particulier initiatief van zijn kracht wordt beroofd en dit steeds meer is aangewezen op steun van overheidswege.

Artikel 19

Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen.

De verzorging van de gemeenschappelijke belangen van Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen — welke overigens ieder hun eigen aangelegenheden zelfstandig behartigen — dient op voet van gelijkwaardigheid plaats te vinden. Mede uit hoofde van de nauwe historische verbondenheid tussen deze drie Rijksdelen worde waar nodig wederkerig bijstand verleend.

Artikel 20

Nieuw-Guinea.

Nederland moet op krachtige wijze gevolg geven aan zijn zedelijke roeping tot een zo snel mogelijke ontwikkeling van Nederlands Nieuw-Guinea naar zelfbeschikking. De gelegenheid tot deelneming van de bevolking aan het bestuur van dit land moet zoveel mogelijk worden uitgebreid.

De arbeid van zending en missie op het terrein van onderwijs en van medische en sociale zorg heeft aanspraak op steun van de Nederlandse Regering.

Artikel 21

Internationale betrekkingen.

De betrekkingen met andere naties dienen te worden beheerst door de goddelijke Wet voor het samenleven der volkeren. Daarom behoort Nederland, met behoud van eigen nationale zelfstandigheid, krachtig mede te werken aan de ontwikkeling van het internationale recht en daardoor aan de vreedzame oplossing van geschillen tussen de volkeren. Alle onrechtmatig geweld worde, desnoods met sterke hand, geweerd en gestreefd worde naar de opbouw van een samenleving en samenwerking der naties, zowel in het algemeen als in bijzondere verbanden, welke aan recht en gerechtigheid beantwoordt en de geestelijke en stoffelijke belangen der volkeren bevordert. Het kan nodig

zijn daartoe zekere nationale bevoegdheden aan internationale lichamen of organen over te dragen; alsdan echter dienen waarborgen te worden verkregen, dat nationale belangen daarvan geen ongerechtvaardigde schade ondervinden.

Naar vermogen verlene Nederland bijstand aan minder-ontwikkelde gebieden.

Artikel 22

Handhaving nationale positie.

Kracht tot handhaving van onze nationale positie onder de volkeren worde allereerst gezocht in de versterking van het nationale besef in de ruimste zin van het woord; daartoe worde mede bevorderd de kennis der geschiedenis van ons vaderland en het inzicht in de betekenis van de strijd voor vrijheid en recht, waaruit ons nationaal bestaan is geboren.

Nederland heeft de plicht een krijgsmacht in stand te houden, welke naar vermogen onrechtmatig buitenlands geweld kan wederstaan, waarborgen biedt voor de handhaving van orde en rust binnenslands en het land in staat stelt zijn taak in de internationale samenleving te vervullen. Het verlene medewerking aan het streven naar internationale beperking van de bewapening onder doeltreffende controle.

Voor de godsdienstige verzorging van hen, die van de krijgsmacht deel uitmaken, is de Overheid mede verantwoordelijk; zij eerbiedige en ondersteune daarbij de ambtelijke taak der kerken.

Artikel 23

Samenwerking.

Tenslotte verklaart de partij, dat zij bereid is tot samenwerking met andere partijen, indien en voorzover dit dienstig is om de algemene doelstellingen van dit Beginsel- en Algemeen Staatskundig Program in de praktijk van het staatsleven ingang te doen vinden.

Zij spreekt daarbij uit, dat zij in het bijzonder nastreeft een gezamenlijk optreden van allen, die de reformatorisch-christelijke opdracht in de zin van dit program ook voor het staatskundig leven aanvaarden.

ENKELE DATA EN FEITEN.

Het beginselprogram van de Anti-Revolutionaire Partij werd vastgesteld in haar eerste Deputatenvergadering van 3 april 1879. Op 3 januari 1878 was het program reeds in „De Standaard” opgenomen.

Wijzigingen werden vastgesteld in de Deputatenvergaderingen van 2 november 1916 en 10 januari 1934.

Omtrent het voorgaande is nadere oriëntering mogelijk aan de hand van boeken als „Saevis tranquillus in undis” van Dr. H. Colijn en „Het volk ten baet” van Mr. J. A. de Wilde en C. Smeenk.

Op de Deputatenvergadering van 10 juni 1961 vond de vaststelling plaats van het thans geldende program, dat sindsdien aangeduid wordt als het Beginsel- en Algemeen Staatskundig Program.

Omtrent de geschiedenis van de herziening, welke in 1961 haar beslag kreeg, kan het volgende gememoreerd worden.

In zijn vergadering van 3 juni 1949 besloot het Centraal Comité van Anti-Revolutionaire Kiesverenigingen tot de instelling van een commissie, Programcommissie (I), welke tot taak zou hebben de artikelen I t.m. V van het beginselprogram (laatst gewijzigd 10 januari 1934) nader te bezien, mede met het oog op de daaromtrent of in verband daarmee gerezen vragen en gegeven beschouwingen, te overwegen of, en zo ja, in welke zin, deze artikelen wijziging of aanvulling behoeven, en over een en ander te rapporteren aan het Centraal Comité.

Een uitnodiging tot zitting nemen in de commissie werd aanvaard door de heren mr. dr. J. Donner, voorzitter; H. Algra, prof. dr. G. C. Berkouwer, dr. J. A. H. J. S. Bruins Slot, prof. mr. I. A. Diepenhorst, prof. dr. J. P. A. Mekkes, ds. J. Prins, prof. dr. J. Severijn, mr. J. Terpstra, J. Wilschut en prof. dr. S. U. Zuidema, terwijl de directeur van de Dr. A. Kuyperstichting, mr. K. Groen, als secretaris aan de commissie werd toegevoegd. In verband met de door de commissie gekozen vergaderdag zag de heer Algra zich genoodzaakt zich terug te trekken.

De commissie werd op 7 november 1949 door de voorzitter van

het Centraal Comité, de heer J. Schouten, geïnstalleerd. Zij vergaderde achttien maal. Haar rapport aan het Centraal Comité werd gedateerd 5 januari 1952. Kort daarop werd het rapport aan de kiesverenigingen toegezonden.

Ongeveer een jaar later verzoekt het Centraal Comité aan de voorzitter van het College van Advies de instelling te bevorderen van een kleine werkcommissie met de opdracht nu ook de overige artikelen van het beginselprogram te bezien. Deze commissie, Programcommissie II, bestond uit de heren dr. J. Schouten, voorzitter, prof. mr. A. M. Donner, mr. dr. J. Donner, J. Tjalma, prof. dr. S. U. Zuidema, terwijl mr. K. Groen als secretaris fungeerde.

Na vier vergaderingen ter oriëntering in de stof besloot Programcommissie II een aantal sub-commissies in te stellen (bij het werk waarvan behalve de leden van Programcommissie II bij bepaalde onderdelen ook betrokken werden prof. mr. A. Anema, dr. W. P. Berghuis, mr. J. Verdam, prof. mr. I. A. Diepenhorst, prof. dr. J. Severijn, mr. J. J. Hangelbroek, J. Wil-schut, mevr. dr. F. T. Diemer-Lindeboom, prof. dr. R. Schippers, prof. mr. P. Borst, dr. J. W. Noteboom, C. Smeenk, dr. A. C. Drogendijk, dr. H. R. Gerbrandy, prof. dr. G. A. Lindeboom, prof. mr. W. F. de Gaay Fortman, prof. dr. ir. H. van Riessen, prof. dr. F. L. van Muiswinkel, D. W. Ormel, prof. dr. W. Rip, prof. dr. F. de Roos, prof. mr. H. J. Hellema, Chr. van den Heuvel, dr. A. A. L. Rutgers, dr. J. A. H. J. S. Bruins Slot, H. Algra, prof. dr. J. P. A. Mekkes), waarna Programcommissie II in zes vergaderingen de ontworpen formuleringen in details besprak en voor zoveel nodig om- en bijwerkte. Haar rapport werd gedateerd 22 juli 1955. Het Centraal Comité besloot ook dit rapport te publiceren en aan de kiesverenigingen toe te zenden.

Op het Partij Convent van 26 november 1955 werd een voorlopige discussie over beide rapporten gehouden ten einde het gevoelen van de partij daaromtrent af te tasten.

Op 22 november 1956 werden de beide ontwerpen, verenigd in één brochure onder de titel „Rapport van de Commissie inzake

het Beginsel- en Algemeen Staatskundig Program der A.R. Partij" opnieuw aan de kiesverenigingen toegezonden, als rapport van de commissie en niet als voorstel van het Centraal Comité. Per brief was enige weken eerder aan de kiesverenigingen de toezending daarvan aangekondigd en medegedeeld, dat dit rapport door de kiesverenigingen zou kunnen worden behandeld. Reeds in dit stadium werd de medewerking der kiesverenigingen gevraagd, in die zin, dat zij amendementen en voorstellen tot wijziging zouden kunnen indienen tot 1 maart 1957, welke datum later n.a.v. desbetreffende verzoeken nog werd verschoven. Al deze amendementen, die door de kiesverenigingen rechtstreeks aan het Partijbureau dienden te worden toegezonden, zouden door het Centraal Comité worden behandeld en bestudeerd, waarna het Centraal Comité zelf met een uitgewerkt voorstel zou kunnen komen. Vanaf 24 november 1956 verscheen er in „Nederlandse Gedachten" een serie artikelen, waarin een toelichting gegeven werd om door een enigszins bredere bespreking van de vragen, die bij dit ontwerp aan de orde komen de helpende hand te bieden bij de bezinning op en de behandeling van deze voor de partij zo gewichtige zaak.

Het resultaat van de besprekingen in de kiesverenigingen was een groot aantal amendementen en voorstellen.

Van de daarna ingestelde werkcommissie, bekend als de kleine commissie-Schouten, nam op verzoek van het Centraal Comité dr. J. Schouten het voorzitterschap op zich, terwijl voorts toetraden prof. mr. A. M. Donner, mr. dr. J. Donner en dr. W. P. Berghuis. De heer Groen trad tot zijn heengaan als directeur van de Dr. A. Kuypertstichting op als secretaris, daarna als lid van de commissie. Als secretaris volgde hem op de nieuw benoemde directeur van de Dr. A. Kuypertstichting, mr. J. H. Prins. De secretaris van het Centraal Comité, mr. W. R. van der Sluis, woonde eveneens de bijeenkomsten van de commissie bij.

De kleine commissie-Schouten behandelde uitvoerig de binnengekomen opmerkingen en amendementen en legde een nieuw ontwerp aan het Centraal Comité voor bij een schrijven, ge-

dateerd 16 maart 1959, nadat ook aan de opmerkingen inzake het taalgebruik — speciaal aan de adviezen welke daaromtrent zijn gegeven door prof. dr. A. Sizoo — nauwkeurig aandacht was geschonken.

Na bespreking van dit ontwerp in de vergaderingen van het Centraal Comité d.d. 18 december 1959, 19 maart 1960 en 7 mei 1960 werd een ontwerp Beginsel- en Algemeen Staatkundig Program, als voorstel van het Centraal Comité d.d. 7 mei 1960 aan de kiesverenigingen, Staten- en Kamercentrales toegezonden op 17 en 18 mei 1960, ter behandeling op de statutair voorgeschreven wijze.

Krachtens artikel 9 lid 4 van het partijstatuut dienden de voorstellen der kiesverenigingen door de betrokken Staten- of Kamercentrale van een advies aan het Centraal Comité te worden voorzien. Als uiterste datum van inzending werd gesteld 31 oktober 1960.

Een groot aantal amendementen en opmerkingen kwam wederom bij het partijbureau binnen.

Het Centraal Comité behandelde deze in zijn vergadering d.d. 17 maart 1961. Een vrij groot aantal amendementen werd door het Centraal Comité geheel of ten naaste bij overgenomen.

De overgebleven en gehandhaafde amendementen werden behandeld op het Partij Convent d.d. 29 april 1961.

Nadat in deze vergadering van het Partij Convent op sommige punten alsnog aan verschillende wensen werd tegemoet gekomen en de andere amendementen na nadere toelichting werden ingetrokken, kon het ontwerp zonder amendementen aan de Deputatenvergadering worden toegezonden.

Aldus vastgesteld in de Deputatenvergadering d.d. 10 juni 1961.

het Centraal Comité:

16

(Dr. W. P. Berghuis)

voorzitter

(Mr. W. R. van der Sluis)

secretaris